

Sygn. akt V U 2565/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 grudnia 2012 r.

Sąd Okręgowy w Opolu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Witold Kozłowski
Protokolant:	st.sekr.sądowy Ewa Polewka

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2012 r. w Opolu

sprawy L. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury w obniżonym wieku

na skutek odwołania wnioskodawcy

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 21 września 2012 roku

nr (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy L. S. prawo do emerytury poczynając od dnia 17 września 2012 roku .

Na oryginale właściwy podpis

UZASADNIENIE

Wnioskodawca L. S. w odwołaniu od decyzji ZUS z (...).(…).(…)r. wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury zarzucając, iż stanowisko organu rentowego jest błędne, bowiem wykazał 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach na podstawie przedłożonego świadectwa pracy. Nadto okres ten mogą potwierdzić świadkowie.

Strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. domagała się oddalenia odwołania zarzucając, iż wnioskodawca nie wykazała jednego z warunków koniecznych do przyznania prawa do emerytury tj. 15-tu lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. W ocenie organu rentowego wykazał jedynie 5 lat 7 miesięcy i 14 dni takiej pracy , nie zaliczono mu do tego rodzaju stażu okresu zatrudnienia od 01.04.1979 do 31.12.1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) w J. Wydział (...) w G. ze względu na nieprawidłowości w sporządzonym świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Wnioskodawca L. S. ur. (...) , obecnie nie kontynuuje zatrudnienia, nie jest też członkiem otwartego funduszu emerytalnego. W okresie do 01/09/1968 do 31/12/1998 r. z tytułu wykonywanego zatrudnienia posiada 25 lat 9 miesięcy i 23 dni okresów składkowych oraz 8 miesięcy i 3 dni okresów nieskładkowych.

Dowód: akta emerytalne tom I ze świadectwami pracy, wykaz okresów składkowych i nieskładkowych, k. 81 akt emerytalnych tom I – fakty bezsporne

W okresie od 24/09/1970 r. do 18/03/1971 r. wnioskodawca pracował w Kopalni (...) w R. w charakterze ładowacza pod ziemią, następnie od 19/03/1971 do 10/04/1971 r. pracował w Kopalni (...) w J. jako robotnik pod ziemią. Od 16/08/1971 r. do 14/02/1974 r. pracował w Kopalni (...) w K. jako górnik pod ziemią. Od 17/01/1975 r. do 31/12/1975 r. wnioskodawca był młodszym górnikiem pod ziemią w kopalni (...), następnie od 15/07/1976 do 25/02/1978 r. był zatrudniony w (...) S.A. Oddział w K., gdzie wykonywał prace przy produkcji wyrobów ogniotrwałych i ceramicznych jako ustawiacz wyładowywacz wózków.

Dowód: akta emerytalne t. I i II ze świadectwami wykonywania pracy w szczególnych warunkach, zestawienie okresów pracy w szczególnych warunkach uznanych m przez ZUS k. 77-79 akt emerytalnych – fakt bezsporny.

W okresie od 27/05/1978r. do 31/12/1990r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w J. Wydział (...). W zakładzie tym wydobywano kruszywo w postaci żwiru i kamieni różnych wielkości i asortymentu. Początkowo wnioskodawca zajmował się obsługą przenośników taśmowych transportujących wydobywane kamienie do węzłów sortująco-płuczających, następnie w roku 1978 uzyskał uprawnienia spawacza elektryczno-gazowego i z dniem 01/04/1979 r. został maszynistą węzła płuczająco-sortującego wydobywanych kamieni. Pracę taką wykonywał do końca swojego zatrudnienia tj. do 31/12/1990 r. z tym że w okresie od 12/08/1989 do 31/12/1989 r. i od 18/09/1990r. do 31/12/1990r. nie wykonywał zatrudnienia z tytułu przebywania na urlopie bezpłatnym.

Węzeł był obsługiwany przez jednego pracownika, składał się z kilku urządzeń skomasowanych w wieży, gdzie odbywało się wstępne sortowanie kamieni, kruszenie oraz płukanie, a następnie uzyskiwanie kamienia o określonych parametrach wielkościowych. W okresie pracy węzła występowały duże drgania, hałas i zawilgocenie. Drgania powodowały często pęknięcia elementów maszyn kruszących i sortujących, które to uszkodzenia były na bieżąco spawane elektrycznie przez operatora zespołu maszyn przy pomocy spawarki znajdującej się w takim zespole. Na jednej zmianie ciąg technologiczny całej kopalni kruszywa pracowało 13 osób i nie było wydzielonych stanowisk spawaczy i ślusarzy do bieżących naprawa ciągów technologicznych. Przełożonym wnioskodawcy był główny mechanik, który codziennie kilkakrotnie dokonywał przeglądu pracujących maszyn.

Dowód: akta osobowe ze świadectwem pracy i kartą przebiegu zatrudnienia, zeznania świadka W. G. (1), H. J. i zeznania wnioskodawcy (e-protokół z dnia 20/12/2012 i 06/12/2012 r., minuty od 5-30 i od 3-28), świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w aktach kapitału początkowego – k. 37.

W okresie od 1979 r. do końca zatrudnienia wnioskodawca przez okres ponad 320 dni korzystał z zasiłku chorobowego.

Dowód: karta zasiłkowa w aktach osobowych.

Decyzją z 21/09/2012 r. strona pozwana odmówiła wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury przyjmując że wnioskodawca posiada 26 lat 5 miesięcy 26 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz 5 lat 7 miesięcy 14 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Do okresu takiego zatrudnienia nie zaliczono wnioskodawcy okresu od 01/04/1979 do 31/12/1990 zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w J. z powodu błędnych zapisów w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach

Dowód: akta emerytalne tom II – k. 11

Sąd zważył co następuje

Odwołanie jest uzasadnione.

Przepis art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) przewiduje prawo do emerytury dla osób w wieku niższym niż wymienionym w art. 27 powołanej ustawy, gdy są one pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Jeżeli chodzi o ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. to, zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 cyt. ustawy, emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 przysługuje im, jeżeli w dniu wejścia w życie w.w. ustawy (01.01.1999r.) osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27- wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

W myśl art. 184 ust. 2 cyt. ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Zgodnie z art. 32 ust. 2 cyt. ustawy za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia lub znacznym stopniem uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, rodzaj prac, uprawnień do wcześniejszej emerytury ustala się stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 4. na podstawie przepisów dotychczasowych.

Tymi dotychczasowymi przepisami są przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.). Zgodnie z §2 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia, okresami pracy, uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Na podstawie §4 cytowanego wyżej rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A (stanowiącym załącznik do w.w. rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r.), nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące przesłanki: osiągnął wiek emerytalny (55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn) oraz ma wymagany okres zatrudnienia (20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn), w tym 15 lat pracy szczególnych warunkach.

W stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia w wykazie A, w dziale V, poz. 3 wymieniono pracę maszynistów ciężkich maszyn budowlanych i drogowych, a w dziale XIV – prace różne w pozycji 12 prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym.

Zgodnie z §1 ust. 2 w.w. rozporządzenia właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B. W niniejszej sprawie odpowiednim aktem resortowym, doprecyzowującym w.w. rodzaje prac wskazane w powołanym rozporządzeniu z dnia

7 lutego 1983 r. jest Zarządzenie Nr 17 ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 r. stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia w wykazie A w dziale V – budownictwo i przemysł materiałów budowlanych w poz. 3 – prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych, w pkt. 6 wymieniono maszynistę maszyn do produkcji – sortowania uszlachetniania kruszyw.

Bezspornym w niniejszej sprawie było to, że wnioskodawca ukończył wymagany wiek 60 lat na dzień 16/09/2012 r. oraz udokumentował 25-letni ogólny staż ubezpieczeniowy. jednocześnie nie jest on członkiem otwartego funduszu emerytalnego i w chwili składania wniosku nie pozostawał w zatrudnieniu.

Ostatecznie spornym pozostawało więc tylko to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych, bowiem ZUS na podstawie złożonych świadectw pracy w warunkach szczególnych zaliczył mu do tego stażu jedynie 5 lat 7 miesięcy 14 dni. Do tego stażu ZUS nie zaliczył wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 01/04/1979 do 31/12/1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) w J. Zakład w G. kwestionując rzetelność zapisów przedłożonego świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Ustalenie przed Sądem faktu wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie jest związane żadnymi ograniczeniami dowodowymi (por. np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III 6/84). W związku z tym Sąd ustalał charakter pracy wnioskodawcy w spornym okresie zarówno na podstawie dowodów złożonych do jego akt emerytalnych i akt sądowych, jak i z zeznań wskazanych przez wnioskodawcę świadków oraz zapisów akt osobowych.

Zeznania w sprawie złożył bezpośredni przełożony wnioskodawcy tj. główny mechanik W. G. (1) i mistrz do spraw energetycznych H. J., która współpracowała z wnioskodawcą. Bezpośredni przełożony był pewny, że wnioskodawca pracował cały czas jako operator węża tłuczaco-sortującego w Kopalni w G.. opisując szczegółowo na czym praca w takim węźle polegała. Z karty przebiegu zatrudnienia znajdującej się w aktach osobowych wynika zapis, iż wnioskodawca maszynistą takiego wężła został od 01/04/1979 r. otrzymując co kilka miesięcy podwyżkę wynagrodzeń.

W karcie tej istnieją również zapisy, iż wnioskodawca był też spawaczem. Świadek W. G. opisując organizację pracy w Kopalni (...) wskazał, iż każdy operator wężła sortującego i tłuczącego kruszywo (żwir) wykonywał również czynności spawacza ze względu na częste uszkodzenia elementów maszyn, które pękały w czasie pracy. W zakładzie wydobywczym nie było zatrudnionych oddzielnych spawaczy. W takiej sytuacji Sąd uznał, iż wnioskodawca wykonywał zarówno czynności maszynisty (operatora) maszyny do sortowania i uszlachetniania kruszywa, jak i spawacza, łącznie w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie jest bowiem możliwe ustalenie czasu wykonywania poszczególnych czynności związanych z pracą wężła tłuczaco – sortującego kruszywo. Zarówno praca spawacza, jak i maszynisty urządzenia do produkcji i uszlachetniania kruszywa jest wymieniona w wykazie prac wykonywanych w warunkach szczególnych. Z przepisów wskazanego Rozporządzenia z 7.02.1983r. nie wynika, iż wykonywanie takiej pracy musi odbywać się na jednym stanowisku i przy jednym rodzaju zatrudnienia. Nadto przerwy w pracy operatora wężła spowodowane awariami i oczekiwaniem na ich usunięcie również należałoby zaliczyć do wymiaru czasowego pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, podobnie jak każdego rodzaju przerwę niezależną od pracownika.

Sąd dał wiarę zeznaniom wskazanych świadków szczególnie zeznaniom W. G. bowiem zeznania te były logiczne, zgodne z zasadami doświadczenia życiowego i w znacznej części potwierdzone zapisami w aktach osobowych, gdzie wyraźnie zamieszczono adnotację o wykonywaniu przez wnioskodawcę pracy operatora wężła tłuczącego, a więc ciężkiej maszyny budowlanej służącej do produkcji uszlachetniania kruszywa, czego strony w postępowaniu sądowym nie kwestionowały. Rodzaj maszyny został szczegółowo opisany w zeznaniach świadka. Świadek ten przez cały okres zatrudnienia, nadzorował codziennie pracę wnioskodawcy i niewątpliwie mógł ten fakt pamiętać wobec wykonywania czynności nadzorczych jedynie nad kilkunastoma pracownikami.

Strona pozwana w żaden sposób nie zakwestionowała zeznań świadków oraz samego wnioskodawcy, co dodatkowo uzasadnia przyjętą tezę o wiarygodności tych zeznań. Również przedłożone świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wskazuje że wnioskodawca był operatorem ciężkiej maszyny budowlanej, jaką był zestaw

(węzeł) służący do płukania, rozdrabniania i sortowania wydobywanego kruszywa. Jednocześnie wnioskodawca mógł wykonywać czynności spawacza mając do tego odpowiednie uprawnienia opisane w książeczce spawacza wystawionej w roku 1978.

W takiej sytuacji należało uznać za wiarygodne również zeznania samego wnioskodawcy, które nie były podważane przez organ rentowy.

Fakt korzystania z zasiłku chorobowego przed 1.01.1991r. i przed zmianą treści art. 31 ust. 1a cyt. ustawy (1.07.2004r.) nie wpływa na zmniejszenie okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach jako, że zasady zaliczania takiej pracy wynikają z przepisów obowiązujących na dzień 31.12.1998r. (patrz wyrok SN z 23.04.2010r. w sprawie II UK 313.09).

Ponieważ organ rentowy z tytułu pracy w charakterze górnika i wypalacza wyrobów ceramicznych uznał wnioskodawcy na podstawie przedłożonych świadectw okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach w wymiarze 5 lat 7 miesięcy i 14 dni, to łącznie z okresem uznanym przez Sąd (1.04.1979r. do 31.12.1990r.) w wymiarze 11 lat i 1 miesiąca posiada on staż 16 lat 8 miesięcy 14 dni pracy wykonywanej w szczególnych warunkach (po odliczeniu 8 miesięcy urlopów bezpłatnych). Tak więc z chwilą osiągnięcia wieku 60 lat nabył on uprawnienia do emerytury w obniżonym wieku.

Mając powyższe na uwadze Sąd na zasadzie cytowanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 i 233 § 1 k.p.c. orzekł w sentencji wyroku.